

Časopis „NAPREJ“ izhaja dvakrat mesečno in sicer 4. in 18.

Uredništvo, administracija in ekspedicija: Idrija št. 75.

Vse denarne pošiljave na naslov:

Upravništvo „Naprej“.

Vse dopise in spise na uredništvo.

NAPREJ!

Lastnik lista: „Idrijska okrajna organizacija.“

Naročnina za celo leto: v Idriji (brez donašanja na dom): K 1'92, (z donašanjem na dom): K 2'40,

po pošti K 2'50; v Nemčijo 3 krone.

Posamezne številke 8 vin.

Katoliški shod v Ljubljani in slov. napredna javnost.

Slovenski klerikalci so sklicali na 26., 27. in 28. tretji «vseslovenski katoliški shod» v Ljubljani, da «nastavijo svoje prsi in poreko: dokler je še en dih življenja v teh prsih, se ne bo zgodilo, da bi sv. vero pregnali iz šole, da bi razkristjanili zakon, pograbili cerkve in kristjane pognali v katakombe» («Slovenec»). Res so postali že predrzni slov. klerikalci! Dva katoliška shoda, enega l. 1892., enega l. 1900. so že sklicali in na dveh katoliških shodih so že fanatizirali pod krinko vere slovensko ljudstvo v svrhe Slovcem in vsemu ljudstvu sploh škodljivega klerikalizma. Slovenska napredna javnost je bodisi bagatelizujoč, bodisi pribijoč z vso rezervo klerikalne namene, šla preko teh pojavov ter se ni prav nič briga'la za konsekvence takih demonstrativnih prireditiv. Klerikalizmu je vsled tega rastel ošabni greben. Da bi v političnem oziru mogel uspešneje delovati za svoje črne in gadne namene, pretvoril je ime političnim svojim stremljenjem. Politično organizovani klerikalni stranki je bilo za njene namene ime «katoliško-narodno» prezoperno — nadelala si je zato ime: «slovenske ljudske stranke». Saj so ji ostali še «vseslovenski katoliški shodi», ki so dopolnjevali, kar je bilo v tem oziru potrebnega. Namen klerikalizma pri nas pa ni noben drug, kakor brezpogojna, absolutna vlada klerikalizma na slovenskih tleh. Na Štajerskem in Koroškem jim pomaga «ljuba sloga», na Kranjskem in Goriškem pa nedelavnost večine antiklerikalnih elementov. Socialno demokracijo je bolelo že dlje časa, ko je videla, kako rasto peruti

klerikalizmu! Imajoč pa neprestane boje in polne roke dela na političnem in gospodarskem polju, ni mogla pojasniti slovenski javnosti klerikalnih namenov tako, kot bi rada. Prišel pa je tudi za to ugoden čas. In to je bil tretji «vseslovenski katoliški shod». Povodom vršitve tega, na dan 26. m. m. se je sklicalo 15 shodov po vseh krajih slovenske domovine — v Ljubljani, Vevčah, Litiji, Zagorju, Trbovljah, Zidanem Mostu, Vrhniki, Divači, Ilirski Bistrici, Trstu, Gorici i. t. d. — na katerih se je razmotrivalo o namenih klerikalizma in energično protestiralo proti črni slovenski četi mednarodne klerikalne armade.

V našem okraju so bili tudi trije impozantni shodi. Najznamenitejši je bil shod v Idriji pri Črnem orlu. Predsedovali so: sodrug J. Kokalj, J. Stravs in Fr. Peternelj. Poročal je sodrug A. Kristan. V izbornem, skoro poldrugo uro trajajočem govoru je narisal klerikalizem, kakršen je in kako se je razvil. Poslušalci so z največjim zanimanjem sledili zelo poučnim izvajanjem govornika. Popoldne sta bila shoda v Žireh in Črnem vrhu. V Žireh (Stara vas) je bila gostilna pri Bahaču popolnoma natlačena zborovalcev. Shod je otvoril sodrug Jan. Albrecht, v predsedstvo sta bila izvoljena sklicatelj in sodrug Fr. Temelj (oba iz Žirov). Poročal je sodrug A. Kristan, ki je obširno obrazložil klerikalizem in njegov pomen. Zborovalci so živahno pritrdjevali poročevalcu. Govoril je še g. Fr. Tavzes iz Idrije, ki je orisal resolucije tretjega katoliškega shoda v njihovem pravem pomenu. Zborovalci so izrekli željo, naj bi se napravil kmalu zopet en shod. — V Črnem vrhu je bil pa bolj buren shod na vrtu gostilne J. Lampeta. Poročala sta g. J. Novak in sodrug J. Kokalj iz Idrije, ki sta javno

raztolmačila težnje klerikalizma. Nemir sta delala na shodu le dva kaplana, eden se je obnašal prav neolikano. Vsi zborovalci brez izjeme so se zgražali nad kaplanom. Oliko so pokazali klerikalci tudi s tem, da so jeli metati jajca in pesek v antiklerikalne zborovalce. O tem shodu se bode brez dvombe še več pisalo.

Na vseh teh shodih pa se je takorekoč enoglasno sprejela nastopna resolucija:

Dne 26. t. m. zborujoči ljudski shod izreka:

Katoliški shod v Ljubljani, ki naj bi s svojim imenom sugeriral javnosti mnenje, da se zbirajo katoličani na posvetovanje o k a t o l i š k i h, torej o verskih in cerkvenih interesih, je po načinu prireditve, po svojem dnevnem redu in po resolucijah, ki mu jih predlagajo odseki, navadna demonstracija klerikalne stranke, nastopajoče pod protektoratom cerkve in njenih dostojanstvenikov s politično-reakcionarnimi nameni. Klerikalci vlačijo s tem sami katolicizem na politično areno in v dnevne boje, vsled česar je prebivalstvo neklerikalnega mišljenja brez obzira na svoje verske čute opravičeno, da postavi proti klerikalni demonstraciji svojo demonstracijo. Nameni klerikalizma, ki jih zadostno osvetljuje katoliški shod, pa naravnost velevalo neklerikalnemu prebivalstvu, da točno označi svoje stališče napram katoliškemu shodu in napram klerikalnim nakanam ter da se ravno tako odločno pripravi na delo v obrambo duševne in politične svobode, kulture in vsestranskega napredka, kakor se pripravlja klerikalizem na svoje reakcionarno delo.

Shod izreka, da uživaj katoliška cerkev kakor vsaka druga in kakor vsaka organizacija in vsaka individualnost najpopolnejšo svobodo. Odločno pa protestira shod proti klerikalnemu zavijanju, ki zlorablja ime svobode, hoteč doseči nadvlado cerkve nad državo, protestira proti zlorabljanju cerkve v politično-agitatorične namene, protestira proti privilegijem cerkve in proti favoriziranju duhovništva napram drugim stanovom. Svoboda cerkve in svoboda države je mogoča le tedaj, ako je druga od druge popolnoma neodvisna; dosledno zahteva shod ločitev

cerkve od države tako, da ima vsaka svoj delokrog in sicer ima cerkev skrbeti izključno za verstvo v svojem lastnem področju.

Shod protestira proti neresnični trditvi, da glavar katoliške cerkve ne uživa potrebne svobode, kajti nihče mu ne krati osebne svobode, nihče ga ne ovira v izvrševanju njegovega poklica. Shod izreka, da je državnopravni položaj papežev popolnoma pravilen, da iz njegove cerkvene funkcije ne izvira nobena pravica do svetovne vlade in da se zemeljsko gospodstvo sploh ne vjema z njegovo nalogo. Stremljenje za vzpostavo cerkvene države je povsem neverskega značaja in edini namen mu je, spraviti najvišjo svetovno moč v roke klerikalne organizacije ter podjarmiti ne le religiozno, temveč vse politično, socialno in kulturno življenje narodov zaželjeni papeževi avtokraciji.

Shod protestira proti vmešavanju cerkve v najintimnejše razmere posameznika, v zakonsko življenje tistih, ki si ga žele urediti svobodno in neodvisno od katoliške cerkve. Pač ima cerkev v svojem delokrogu pravico, po svojih nazorih ustanoviti določbe tudi za zakonske zveze za tiste, ki se hočejo sami pokoravati njenim predpisom. Država pa ni poklicana, služiti zahtevam posamezne cerkve, temveč je dolžna zadovoljevati potrebe svojih članov, državljanov in ščititi njih svobodo. Zato zahteva shod reformo zastarelega zakonskega prava v modernem svobodnem smislu.

V stremljenju klerikalizma po reakcionarni reformi šolskega zakona izpoznava shod hrepenenje klerikalizma po absolutni vladi v šoli, s čemur bi dobili priložnost, preparirati bodoči naraščaj že v prvi mladosti za svoje škodljive namene, napolniti ga z zelotskim duhom in tako pripraviti tla za absolutno vlado klerikalizma v človeški družbi. Shod naglašja, da so šolske naloge povsem različne od cerkvenih; šola ima posredovati mladini objektivno znanje in vzgajati jo ima brez obzira na cerkveno pripadnost tako, da doseže čim večjo sposobnost za realno, predsmrtno življenje. Vsled tega nima cerkev nobene etične ali kakršnekoli pravice do upliva

v šoli in je dosledno treba strogo ločiti oba področja. Shod zahteva torej z vso odločnostjo reformo šolskega zakona v smislu popolne, vsako dvomljivo komentiranje izključujoče osvoboditve šole od cerkve, ki pa ima pravico posredovati cerkveni in verski pouk v lastnem okviru vsem tistim, ki ga sami žele. Shod zahteva tudi v sedanjih razmerah strogo izvrševanje zakonske določbe, da se ne sme nikogar siliti na udeležbo pri cerkvenih obredih in vajah. Učiteljstvu bodi zagotovljen v šoli tisti upliv, ki ga mora imeti, da more uspešno izvrševati svoj poklic.

Takozvane socialne zahteve klerikalizma označuje shod za ceneno vabo, ki naj bi se nanjo vjeli gospodarsko odvisni sloji v nesocialni namen, da izgube svojo lastno moč v socialnih bojih ter se izroče na milost in nemilost klerikalizmu. Organizacija katoliške cerkve je tako tesno združena s sedanjim kapitalističnim družabnim redom, hierarhija je sama tako kapitalističnega značaja, da je prisiljena varovati forme, ki omogočajo izkoriščanje in je vsled tega za resno socialno delo sploh nesposobna. Delavstvo, ki se bojuje za svoje pravice, odklanja milosti klerikalizma, ki bi ga le degradirale in potlačile njegovo dostojanstvo.

Zgodovina dokazuje na vsaki strani, da je klerikalizem ogromna ovira vsakemu napredku, vsakemu zdravemu razvoju, da je škodljiv kulturi ter da uničuje svobodo posameznikov in narodov. Od časov nasilnega pokristjanjevanja, od križarskih vojsk hodi klerikalizem, ki je vedno znal izrabljati sile močnejših v svojo korist in na škodo slabejših, v smeri uničevanja Mauriskov, preganjanja drugovercev, zatiranja znanosti, mučenja in uničevanja njenih pionirjev, svete inkvizicije, autodaféjev, protireformacij, cenzure, izrabljanja cerkve v politične svrhe, po poti najtemnejše reakcije.

Klerikalizem je torej narodna, socialna in kulturna nevarnost, proti kateri se je treba v interesu splošne povzdige posameznika in človeštva upreti z vsemi legalnimi sredstvi. Ta naloga zadeva zlasti slovenski narod, ki je majhen po številu in mora torej vse storiti, da potencira svoje kulturne moči in si

tako zavaruje enako stopnjo med drugimi narodi.

Shod poziva torej vse ude slovenskega naroda na energičen legalen boj proti klerikalnemu fanatizmu ter izreka, da je naloga vsakega posameznika v svojem krogu po najboljših močeh delovati za razširjanje prave, neodvisne kulture v narodu in da je v neustrašenem boju zoper pogubni klerikalizem treba združevati vse moči brez obzira na gospodarska in politična nasprotja, ki jih ni treba ne tajiti, ne zapostavljati, ki pa ne smejo ovirati koncentracije vseh moči v varstvo skupnih interesov proti antikulturnemu klerikalizmu.

Tretji «vseslovenski katoliški shod» je torej vzbudil antiklerikalne elemente. Pri tem pa ne sme ostati. Delati se mora prav energično proti klerikalizmu. Naše ljudstvo je pristopno pouku — shodi 26. m. m. so to dovolj jasno pokazali. Črni vrh je znan kot zelo klerikalen kraj — in da ni bilo neolikanih, skrajno neolikanih kaplanov, bil bi se shod v najlepšem redu izvršil. V Žireh je bilo pa še veliko boljše, kakor se je sploh pričakovalo. Dani se! Na delo za prosveto in svobodo! Proč s klerikalizmom — doni naj po vseh slovenskih krajih. S prosveto k svobodi — to bodi geslo vseh antiklerikalnih elementov.

Iz seje občinskega odbora.

28. m. m. zvečer je sklical župan sejo z dnevnim redom: poročila finančnega, stavbenega, zdravstvenega in ubožnega odseka in volitev policijskega odseka.

V imenu finančnega odseka je poročal sodrug A. Kristan o računih za leto 1905. V poročilu je prigovarjal nejedinstnosti kolekovanja pobotnic, podpisovanja istih, pre mali dokaznosti o resničnosti istih ter dodavanja s strani obč. odbornikov in župana občini. V posameznem je navajal celo vrsto pomanjkljivosti. Končno je predlagal, da se računi odobre — finančni odsek si je pridržal še v tem oziru daljše predloge. (Račune sta referent in odb. Fr. Šinkovec natančno

pregledala, o njih finančnemu odseku poročala, ki je njiju poročilo odobril ter določil za plenum sodruga A. Kristana za poročevalca.)

Poročevalec je stavil v imenu finančnega odseka še nastopne predloge: 1.) Pri naročanju za občino ter pri oddajanju občinskih del veljaj pravilo, da župan ne sme ničesar dodavati občini ter tudi ne prevzemati obč. del; isto pravilo veljaj za vse odbornike — izjeme se narede po dovoljenju odseka, ki delo, naročbo predlaga; 2.) Ubožnemu odseku se nalaga, da natančno preišče sedanjo upravo ubožnice ter v sporazumu s finančnim odsekom ukrene, kar je potrebno; 3.) Županu se nalaga, da neopravičene izdatke za realčnega slugo opraviči, oziroma da za nje dobi potrebno dovoljenje. — Župan pojasnjuje navedene pomanjkljivosti ter obljubuje, da popravi, kar ni pravilnega. Proti predlogom poročevalca nima ničesar reči. Odbor sprejme predloge enoglasno ter odobri poročilo finančnega odseka. — Namestnik vir. I v a n K a v č i č pravi, da županstvo ni potrošilo proračunjene svote za popravo poti, katere popraviti je nujna potreba. — Sodrug A. Kristan vpraša župana, ali vodi načelnništvo gasilne straže poseben inventar o vseh predmetih, ki so last občine in ki so bili kupljeni za občinske denarje in ali je kakšen občinski nadzornik gasilne straže imenovan od strani občinskega odbora, da uradoma nadzoruje gasilno stražo. Župan pravi, da se inventar vodi, ali nadzornika obč. ni. Predlaga, da se enega voli. Izvoli se sodrug A. Kristan.

V imenu stavbenega odseka je poročal c. kr. stavbeni svetnik Svoboda. V glavnem se je bavil stavbeni odsek z vodovodnim vprašanjem. Vodovod «Lačna voda» se je pregledal ter se ukrenilo vse, da se zboljša. V par dneh bode zveza s formanskim studentem gotova. Upa, da bode dovolj vode. Bavil se je odsek tudi z vodovodom za gradom, na zemlji in na Brusovšu. Proračun se bode moral prekoračiti, ako se te vodovode napravi, oziroma podaljša. 2000 K imamo za vodovode, stroški pa so proračunjeni na 2900 kron. Odbor se je bavil z napravo javnega stranišča, ki bi stalo 600 K, za kar imamo pokritje v proračunu. — O obširnem poro-

čilu stavbenega odseka se vname daljša debata. Gosp. referent poroča dodatno o regulaciji Nikave ter stavi primerne nasvete. Poročilo stavbenega odseka se odobri. Sprejme se predlog sodruga A. Kristana, da stavbeni odsek natančno sporoči finančnemu odseku, koliko se bode rabilo za vodovode, da ta poišče potrebno pokritje, kajti vodovodi morajo priti v red. — Pritožba g. Bratina proti ukazu občine glede hleva varovanke Antonije Bratina se zavrne. Naznanilo župana o neuspehu rekurza proti odloku c. kr. glavarstva v zadevi jarka v grapi se vzame na znanje ter sklene ne več se pritoževati.

V imenu zdravstvenega odseka je poročal okrajni zdravnik I. Šuntar. Navaja najdene nedostatke pri raznih hišah, kjer gnojica iz greznic teče; predlaga, da županstvo izda dotičnim strankam strog ukaz vse te nedostatke dati v red; občina sama pa naj tudi tržno lopo zadostno očedi ter v njej skrbi za snažnost. Navaja potrebo pisoarja na več krajih ter stavi potrebne nasvete. Poročevalčevo poročilo se vzame na znanje ter se sklene v njegovem smislu.

V imenu ubožnega odseka poročča g. Baebler, ki pové, komu naj se po sklepu odseka podeli podpora. Poročilo se je odobrilo. — Sodrug A. Kristan je predlagal, naj ubožni odsek pregleda vse dose-danje podpore ter v sporazumu s finančnim odsekom ukrene potrebno. Sprejeto. Dalje predlaga sodrug Kristan, da se obč. siromak A. Lampreht da v mestno ubožnico, graja dejstvo, da se ta obč. ubožec ima v privatni hrani. Predlog se sprejme.

Volitev policijskega odseka. Župan naznanja, da je potreba voliti še policijski odsek. Izvolijo se: sodrug A. Kristan in gg. Alojzij Pegan, Mijo Tratnik, Andrej Perko, Franc Didič, Mijo Štravs in Valentin Lapanje.

Seja se zaključi ob $\frac{3}{4}$ 8. — Bilo je pa pri seji prav zanimivo, kajti pokazalo se je, kako je prijetno delovati, kadar odseki natančno vse pretehtajo ter predložijo plenumu. Veselo znamenje je tudi, da je galerija vedno tako polna ter da se vedno tako zanima za občinsko delo.

LISTEK.

Iz pesmi Otona Zupančiča.

(Iz zbirke „Čez plan“.)

Daljni grob.

Brez križa je tvoj grob in brez solza,
brez blagoslova je in brez zvonov,
pod tujim nebom jate le vetrov
podé se v sivem begu od morja.

Tak daleč je tvoj grob: ko vam veli
polnoč: «Vstanite!» in napolni mrak
s pošastmi blodnimi, in k svojem vsak,
ki ga ptujina vzela, pohiti —

Kot senca gre mimo okna tih,
ta spet potrka, zaloputne duri,
spet drugi priječi o hudi uri
in okrog hiše kroži kakor vzdih,

po svoje vsak družini da spomin —
tak daleč je tvoj grob: na sredi
že ure ostri te «Nazaj!» zaloti,
ne moreš preleteti vseh daljin.

A preletela jih je črna vest . . .
Na naše okno črna ptica sela,
čez okno vse peroti je razpela —
ne vidimo več solncea, niti zvezd.

Vest črna vse daljine preleti,
za senco njenih kril pozna se sled:
list sahne gori, polju vene cvet —
a ni ga lovca, da jo ustrelji.

Znamenja.

Kdo je hodil po dolini soški?
Milost božja, kaj je znamenj tam!
Križ za križem, a na križu deska:
«Tukaj človek naglo smrt je storil.»

«O popotnik, tu postoj, premisli,
pa pomoli za nesrečno dušo:
ne bi mlada bila šla še rada,
morala je iti s te zemljé
kakor svat, ki mu po prvi čaši,
pride z doma nevesela vest,
od gostije dvigne se nerad.»

Gledam sliko, slikano z okorno,
a sočutno, žalostno roko;
gledam sliko: mlad pastirček pada

z jagnetom pod pazduho v globino.
Njegov ljubček, jagnje mehkoruno,
izgubilo se na rob je strmi,
siromaček mu hiti pomagat,
ne pomore njemu niti sebi!
Nisem molil za nedolžno dušo,
čisto žrtvo nesla je s svetá . . .
In naposled ni življenje svatba.

«O popotnik, tu postoj, premisli,
pa pomoli za nesrečno dušo:
Za družino šel sem med rudarje,
med rudarje daleč v nemško zemljo —
trideset nas v jami je zasulo,
moli, človek, nam za milo sodbo!»

Nisem molil za trpeče duše —
v težkem delu so odšle s sveta.
Lahko vam je bilo govoriti,
ko ste stali pred sodnikom strogim.
«Kaj si delal?» — Vsak mu je pokazal
nemo krute žalje na dlaneh . . .

«O popotnik, tu postoj, premisli,
pa pomoli za ubogo dušo:
vse narobe vselej sem napravil
in nazadnje v brezno strmoglavil;
moli malo, a potem se pazi,
da ne padeš, kakor pal sem jaz!»

Lej ga kljukca! Bil je muzikant,
pa sestavljal sam si je nagrobnik —
kadar s pira se pijan je vračal
mimo brezoa — je-li slutil kaj?
Nisem molil za veselo dušo:
če z dovtipom letel si čez skale,
boš že gledal, da se v raj prišliš!

Pa še nauk dal mi je na pot!
Sel sem dalje tiho prepevaje . . .

Kvišku plava . . .

Kvišku plava moje hrepenenje
sredi polnoči.
Zvezda zlata seva na azurju —
zvezda ta si ti.

Ne usliši me! Ne padi k meni!
Moja mlada moč
naj razvije, naj razmahne krila,
naj premagá noč.

ZMES.

Atentat za atentatom . . . V Rusiji go-spoduje grozovlada terorizma. Strašne vesti prihajajo. V s o b o t o, 25. m. m., so teroristi spustili v zrak vilo, v kateri je prebival ministrski predsednik Stolypin. 27 ljudi mrtvih, 33 ranjenih — bil je rezultat strašnega atentata. S t o l y p i n je ostal sicer živ in zdrav, ali mrtvi so m i n i s t e r H v o s t a v, generalmajor Samjatin, ceremonielni mojster Woronin, knez Nakasidže, žendarmarijski stotnik Fedorov, policijski agent Rasentjev ter mnogo drugih. Ranjen je en general kavalerije, dva ministrska uradnika in dvoje otrok Stolypinovih. Stolypin je sovražen radi tega, ker je nasprotnik vsake svobode na Ruskem. — V nedeljo, dne 26., je neko revolucionarsko dekle umorilo komandera Semjanovskega regimenta, generala Minua. Petkrat je ustrelila nanj. — V pondeljek, 27. m. m., je bil ustreljen varšavski generalni guverner Wonjarljarski na javni cesti . . . Nasilnost je vzbudila sadove . . .

Prst božji. V Bartoševicah pri Rokytnici na Češkem je udarila strela v stolp tamošnje farne cerkve, ki je potem popolnoma pogorela. Ali ni to prst božji?!

Papež — vaticanski ujetnik. Klerikalci vedno goyore o papežu, češ, da je ujetnik itd. Da bode o tem stvar jasna, napisali smo naslednje vrstice o papežu in njegovem jetništvu:

20. septembra 1870. leta so Italijani zavzeli Rim ter papeža oprostili posvetnega vladarstva. V nadomestilo te «izgube» izdan je bil 13. maja 1871. za papeža od italijanske države g a r a n c i j s k i z a k o n, ki priznava in daje papežu zelo veliko pravic. § 1. pravi: Papeževa oseba je sveta in nedotakljiva; zločini proti papežu se smatrajo kot zločini proti majestatu. Po § 2. so papežu priznane vse časti, ki gredo vladarjem, da, celo gredo papežu vse te časti kot p r v e m u med vladarji; po § 3. ne sme noben policist v poslopja, kjer ima sedež papež ali kjer le z a č a s n o p r e b i v a; po § 8. ima papež popolno svobodo izvrševati vse

funkcije svojega urada. § 10. pravi, da imajo poslanci tujih vlad na papeževem dvoru vse iste privilegije in svoboščine, ki gredo po mednarodnem pravu poslancem suverenih vladarjev. Isto velja za papeževe poslance na tujih dvorih. Papež sme si po § 11. dopisovati s celim katoliškim svetom, ne da bi smela italijanska vlada kaj vmes posegati. On si more urediti celo neodvisne poštno in telegrafske uslužbenke v svoje namene. Po § 12. so seminarji, akademije, kolegiji in vsi drugi zavodi za duhovne v Rimu ter 40 milj okoli podrejeni le papežu ter neodvisni od italijanske vlade. Po § 13. se določa papežu civilna lista (letna plača) 3,225.000 lir in prosta poraba palač in vrtov vaticanskih, ki so proglašeni za nedotakljive. — Seveda ni papež Pij tega zakona odobril ter je celo vse one, ki so povzročili, da je prišel ob posvetno oblast, enostavno izključil iz katoliške cerkve. Zakaj ni hotel priznati garancijskega zakona, je jasno; papežem je veliko na tem, da se jih smatra za «uboge ujetnike vaticanske». — Ne bo odveč, če ponatisnemo še iz slavnostnega lista francoskih katolikov «Le Vaticane», izdanega leta 1895. v Parizu pri založniku Firm'n-Didot, kako u b o g a j e p a p e ž e v a d o m a č i j a.

Dvor papežev tvori: 12 osebnih tajnikov, ki so vsi visoki duhovni dostojanstveniki, ter dve prelaturi: častna in aktivna! Č a s t n a prelatura obstoji iz: 10 patriarhov, 63 nadškofov, 89 škofov, 184 pronotarjev, 230 prelatov hiše Nj. Svetosti, 634 nadštevilnih komornikov, 318 častnih komornikov, 228 tajnih komornikov zunaj Rima, 51 častnih komornikov, 86 tajnih komornikov izven Rima — vsi imajo pravico oblačiti se v fralove obleke ter nositi ametistove prstane.

Prelatura aktivna pa obstoji: iz 6 prelatov palatinov z majordomom na čelu, 11 visokih duhovskih uradnikov tzv. vaticansko kastelanstvo, iz 14 članov pravnega zbora Sacra Rota Romana, 7 upraviteljev Vatikana, iz kasacijskega dvora, ki ima 6 votantov in 65 referentov, iz 10 ceremonielnih mojstrov

in 6 kastelanov v praksi — vsi so duhovniki skupaj 2030 oseb! Potem pridejo laiki: 398 nadštevilnih komornikov plašča in meča, 6 članov visoke rimske aristokracije. Garda papeževa šteje: 13 oficirjev, 48 gardistov plemičev, 400 gardistov «navadnih ljudi»; 120 služabnikov ima Gerarhija, h kateri se šteje še 36 tzv. busolantov, potem je še

120 švicarskih vojakov in trije častniki. Kuharjev, lakajev, kočijažev, vrtnarjev in podslužbencev je vseh skupaj 1160 oseb. V Vatikanu ima torej «ujetnik-papež» celih 4455 ljudi za svojo postrežbo. — In kdo ima še to drzno čelo trditi, da ni papež ujetnik in revež!? Kdo? Povejte Vi, brezverski socialni demokratje!!

Iz idrijskega okraja.

„Slovenec“ ne more kaj, da ne bi lagal. O shodu v Črnem vrhu piše, da je bil razbit. To je laž. Res je pripeljal kaplan Pravhar četo ljudi, ki so vpili na njegovo komando, ali odšli so, videč, da žanjejo zgolj sramoto. — «Slovenec» blati tudi socialne demokrate na surov način. Prav! Delavstvo bode saj spregledalo prav natančno, kakšni možje so tisti, katere brani «Slovenec».

Delavci! Rudarji! Časi so resni. Klerikalci se obupno bore za svojo nadvlado nad slovenskim narodom. Njihovo časopisje tvori moč, katere ni prezreti! Zato, delavci, širite delavsko časopisje, širite «Rdeči Prapor», «Naprej» in «Naše Zapiske»! Za delavca je le delavski tisk, in ta je le — socialnodemokratičen.

Vabilo. «Prve idrijske čipkarske zadruga v Idriji», vpisane zadruga z omejenim poročtvom, polletni redni občni zbor se vrši dne 16. septembra popoldne ob 2. v prostorih ženskega društva «Veda». Dnevni red: 1. Poročilo odbora. 2. Imenovanje prokurista. 3. Prememba pravil. 4. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi Načelstvo. — NB. Premeni naj se § 58, in sicer da naj opravilno leto traja od 1. julija do 30. junija, ker je to oni čas, kjer je malo čipk. Inventura konec leta (31. dec.) je pretežavna, ker je ta čas najživahnejša trgovina.

Prva idrijska čipkarska zadruga v Idriji se je že preselila iz prejšnjih svojih prostorov v hišo «Občnega kons. društva» št. 446, II. nadstropje. — Delavke! Pristopajte k čipkarski zadrugi, ki ima edini namen zboljšati bedni stan čipkarice. 16. septembra popoldne ob 2. uri se vrši v prostorih ženskega društva «Veda» polletni redni občni zbor čipkarske zadruga.

Vabilo k izletu v Tolmin v Primorsko. Kolesarsko društvo «Sloga» napravi 8. sept. t. l. v Tolmin izlet. Oni kolesarji, ki se hočejo udeležiti tega izleta, naj se prijavijo pri predsedniku «Sloge» sodrugu Tomažu Brusu. Odhod izletnikov-kolesarjev bode ob 5. uri zjutraj iz starega trga, kjer bo zbirališče. — Ob tej priliki si izletniki ogledajo novo železnico in njene zanimivosti pri sv. Luciji. Kolesarji, udeležite se izleta!

Prednaznanilo. Rudarjem in njih družinam kakor tudi vsem prijateljem delavskega ljudstva, se naznanja, da bode dne 23. septembra popoldne pri Matevžu Moravcu ljudska veselica, ki jo priredi Unija rudarjev

(podružnica Idrija). Začetek bo ob treh popoldne. V spored pa: koncert v pavzah, šaljiva pošta in srečkanje. Svirala bo delavska društvena godba. Vstopnina 20 vinarjev za osebo. Delavci, udeležite se te veselice!

Skrb vsake gospodinje je posvečena družinski blaginji!

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

Je po Kathreinerjevem načinu svojega proizvajanja okusna, zdrava v prospeh in poceni, ima torej neprecenljive prednosti za vsako gospodinjstvo!

Poudarjajte pri nakupovanju izrečno ime Kathreiner in zahtevajte le izvirne zavoje z varstveno znamko župnik Kneipp.

Janez Vidmar čevljarski mojster v Demšarjevi hiši

se priporoča cenj. delavcem v izdelovanje vsake vrste obutev trpežno in po nizki ceni.

Rastlinski liker

in

rastlinska grenčica

sta sestavljena iz najzdravilnejših planinskih rastlin, podpirata in pospešujeta prebavo, krepiata želodec in ž njim celo človeško telo ter sta vsled teh svojih odličnih lastnosti najboljša izdelka te vrste.

Edini izdelovatelj:

Anton Jelenec v Idriji

imetelj rastlinske destilacije „Jelen“.

10—5